

РЕШЕНИЕ

№ 821

гр. София, 06.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 8-МИ ГРАЖДАНСКИ, в публично заседание на десети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Красимир Машев

Членове: Златина Рубиева
Петя Алексиева

при участието на секретаря Валентина Игн. Колева
като разгледа докладваното от Петя Алексиева Въззивно гражданско дело № 20211000503895 по описа за 2021 година

Производството е по реда на чл.258 и сл. от ГПК.

С Решение № 266423/05.11.2021 г., постановено по гр.д. № 15925/2015 г., Софийски градски съд, I-22 състав, е отхвърлил иска на Е. Д. М. против Прокуратурата на Република България с правно основание чл. 49 връзка чл. 45 от ЗЗД, за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди в размер на 50000 лв., претърпени в резултат на непозволено увреждане, изразяващо се в следните обстоятелства: неправомерно бездействие в период от 06.12.2013 г. до датата на исковата молба 09.12.2015 г., като служители на ответника не са му съдействали да упражни правата, които има на основание чл.141, ал.2 НПК и по-конкретно не са му предявили за запознаване протокол за извършен разпит на свидетел № 1 от 05.08.2013 г., както и не са му дали възможност да зададе въпроси на свидетеля лично или чрез неговата защита по пр. пр. № 221/13 г. по описа на СпП, ДП № 78/2013 г. на ГДНП, по което е образувано НОХД № 1006/2016 г. на СпНС, 14 състав, и по този начин са допуснати доказателствени средства, които не са събрани или изготвени при условията и по реда на предвидените в НПК, нарушава презумпцията по чл.6§1, 3б“д“ във връзка с чл.1 от ЕКЗПЧОС. С решението ищецът е осъден

да заплати на ответника сума в размер на 100 лв., представляващи възнаграждение по реда на чл. 78, ал. 8 връзка чл. 3 от ГПК.

Срещу решението е постъпила въззивна жалба на ищеца чрез назначения му особен представител адвокат Ю.. Твърди, че обжалваното решение е неправилно и незаконосъобразно, постановено при съществено нарушение на съдопроизводствените правила и необосновано. Твърди, че по делото от страна на ответника, чиято е била доказателствената тежест, не е установено наблюдаващият прокурор от СпП да е изпълнил задължението си по чл.15, ал.2 и ал.3 НПК да предостави на ищеца като обвиняем пр.пр. № 221/2013 г. по описа на СпП, ДП № 78/2013 г. по описа на ГДНП, всички процесуални средства, необходими за защита на неговите права и законни интереси и да му осигури възможност да упражни процесуалните си права. Твърди, че органите на ДП са нарушили нормата на чл.141, ал.2 НПК. Намира за необоснован извода на СГС, че едва при приключване на процесното наказателно производство с влязла в сила оправдателна присъда, ищецът би могъл да претендира обезщетение за причинените му вреди, както и че по делото не е установено наличието на противоправно поведение на служители на ответника.

Моли съда да отмени обжалваното решение и да уважи изцяло предявения иск, ведно със законната лихва от 09.12.2015 г. до окончателното изплащане.

В срока по чл.263, ал.1 от ГПК въззиваемият-ответник, чрез процесуалния си представител депозира отговор, с който моли съда да остави без уважение въззивната жалба като неоснователна и да потвърди решението на СГС като правилно, обосновано и законосъобразно. Поддържа се недоказаност на противоправно деяние, осъществено от лице, на когото да е възложена работа.

Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение на основание чл.78, ал.8 от ГПК.

Въззивникът редовно призован чрез особения му представител, не се представлява.

Въззиваемият в съдебно заседание чрез процесуалния си представител оспорва въззивната жалба и моли съда да потвърди обжалваното решение. Претендира разноски за юрисконсултско възнаграждение.

Апелативен съд-София, 8-ми граждански състав, след преценка по реда на въззивното производство на твърденията и доводите на страните и на събраните по делото доказателства, намира следното от фактическа страна:

Софийски градски съд е бил сезиран с иск с правно основание чл.49 във връзка с чл.45 от ЗЗД, обективно, кумулативно съединени с акцесорен иск с правно основание чл.86, ал.1 от ЗЗД за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху присъдената главница за неимуществени вреди, предявен от Е. Д. М. против Прокуратурата на Република България.

От събраните пред първоинстанционния съд доказателства, въззивният съд приема за установени и доказани следните факти и обстоятелства:

По делото като писмени доказателства са приети протоколи за разпит на свидетел с тайна самоличност № 1, в който са обективирани свидетелските му показания дадени по ДП № 78/2013 г. по описа на ГДНП-МВР, съответно на 31.01.2014 г., 07.10.2013 г., 05.08.2013 г.

От писмо изх.№ 586/24.01.2019 г. на СпНС, оспорено от ищеца се установява, че след извършена проверка по н.о.х.д. № 1006/2016 г. по описа на СпНС, 14 състав, не се установяват молби, подадени от подсъдимия Е. Д. М. с искане да му бъде предоставен препис от протокол за разпит на свидетел с тайна самоличност с идент.№ 01 от ДП № 78/2013 г. по описа на ГДНП, пр.пр.№ 221/2013 г. по описа на СП.

Пред първоинстанционния съд са събрани свидетелските показания на М. С. П. и М. А. П..

Свидетелят П. установява, че знае за делото „К.“, като по него обвиняеми са ищеца и други лица. С ищеца е коментирал, че по делото е разпитан анонимен свидетел и Прокуратурата не му е дала протокола, за да задава въпроси. Свидетелят установява, че когато коментирали този въпрос с ищеца, той изпадал в бяс, в състояние на амок. Без никакво обяснение на ищеца не му давали протоколите от заседанията, а той искал да изгради защитата си върху това, за което бил разпитван защитения свидетел. Ищецът изпадал в ярост, псувал, крещял, бил агресивен.

Свидетелката П. е съпруга на ищеца и установява, че по процесното наказателно дело е конституирана като защитник на съпруга си Е.М.. Установява, че в това й качество не й е предоставян протокол от разпит на

свидетел № 01. Такъв не бил предоставян и на Е.. Ищецът писал много молби, които лично свидетелката ги е пускала, но протокол така и не му дали. Ищецът се притеснявал от това поведение на прокурорите, което е отказ от правосъдие и започнал да вдига високо кръвно. Ищецът се ядосвал изключително много, защото това не било справедливо, даже не можел да спи, имал главоболие.

По делото е прието неоспорено от страните заключение на СПЕ, от което се установява, че ако съдът кредитира показанията на разпитаните свидетели, може да се приеме, че в резултат на субективното изживяване за нарушени права, незачитане на човешкото му достойнство, недоволство и обида, ищецът е развил разстройство в адаптацията с преобладаващо нарушение на други емоции. Поради връзката на това разстройство с други негативни психологично и социални фактори, то протича протрахирано.

При разпита си в съдебно заседание вещото лице С. установява още, че експертизата се изготвя около шест години след процесния период, поради което и към момента не могат да се установят обективни признаци на едно специфично разстройство, което да е тематично и пряко свързано със субективното преживяване на психотравмата. Заключение на експерта е изградено изцяло на базата на това, което ищецът е споделил с него и на базата на събраните по делото свидетелски показания.

При така установената фактическа обстановка и с обжалваното решение, първоинстанционният съд е приел, че по делото не са представени писмени доказателства в подкрепа на твърденията за неправомерно бездействие на прокурорите, респ. за отказ от предоставяне на процесните протоколи, както и такива искания да са били налице. Приел е също така, че е налице съдебно производство по н.о.х.д. № 1006/2016 г. на СпНС, 14 състав, което е образувано по пр.пр. № 221/13 г. по описа на СпП, ДП № 78/2013 г. на ГДНП, по което съдът ще се произнесе по законосъобразността на извършените от прокурора процесуално – следствени действия, дали те са съществени, както и дали е нарушено правото на защита на подсъдимия и че едва след приключване на това дело, респ. при наличие на влязла в сила оправдателна присъда, ищецът би могъл да претендира обезщетение за причинените му вреди. Първоинстанционният съд е приел, че не се установява още първата предпоставка на иска, а именно наличието на

противоправно поведение на служители на ответника, поради което е намерил исковете за неоснователни и ги е отхвърлил.

При така установената фактическа обстановка въззивният съд приема следното от правна страна:

Въззивната жалба е подадена в срока по чл.259, ал.1 от ГПК от легитимирана да обжалва страна и е насочена срещу валиден и допустим съдебен акт, подлежащ на обжалване, съгласно чл.258, ал.1 ГПК. В този смисъл подадената въззивна жалба е процесуално допустима.

На основание чл. 269 от ГПК, въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта - в обжалваната му част. По останалите въпроси той е ограничен от посоченото в жалбата.

Обжалваното решение е валидно и допустимо.

Предявеният иск е с правно основание чл.49 във вр. с чл.45 ЗЗД.

Отговорността на ответника се претендира с фактически твърдения за бездействие на прокурори при ответника Прокуратурата на Република България, които не са изпълнили служебните си задължения, като с неправомерното си поведение-бездействие в период от 06.12.2013 г. до датата на исквата молба, не са съдействали на ищеца в качеството му на обвиняем по пр.пр.№ 221/13 г. по описа на СпП, ДП № 78/2013 г. на ГДНП , да упражни правата, които има на основание чл.141, ал.2 НПК и по-конкретно не са му предявили за запознаване протокол за извършен разпит на свидетел № 1 от 05.08.2013 г., както и не са му дали възможност да зададе въпроси на свидетеля лично или чрез неговата защита. Поддържа се, че ответникът приобщава незаконно показанията на свидетел № 1 и по този начин допуска доказателствени средства, които не са събрани или изготвени при условията и по реда на предвидените в НПК, нарушава презумпцията по чл.6§1, 3б“д“ във връзка с чл.1 от ЕКЗПЧОС.

За да е възникнало спорното право за обезщетяване на ищеца той следва да докаже факти, които да се подведат под хипотезата на гражданския деликт /виновно и противоправно поведение, в причинна връзка от което да са настъпили вреди/, както и фактите, водещи до ангажиране на отговорност на възложителя - възлагане на работа на делинквента и причиняване на вредите при или по повод на извършването ѝ. Това са правопораждащи факти и доказването им следва да се извърши от ищеца и то пълно и главно - без да

остава съмнение за осъществяването на фактите.

По начало отговорността по чл. 49 ЗЗД има обезпечително-гаранционна функция. Тя не произтича от вината на лицето, което възлага работата, а настъпва, когато натовареното лице причини виновно щетата при и по повод изпълнението на възложената му работа. При това положение е очевидно, че то отговаря не за свои действия, а за действията на своя работник или служител. Терминът "възложил", който се употребява в чл. 49 ЗЗД, е указание, че лицето, което извършва работата, се намира в определени отношения с този, който отговаря за неговите действия. С оглед на това възлагане има в случая, когато работникът или служителът е длъжен, да извърши работата по силата на отношенията, в които той се намира с лицето, което възлага. Отговорността на възложителя на работата по чл. 49 ЗЗД е отговорност пред пострадалите трети лица.

За да възникне отговорността по чл. 49 ЗЗД, са необходими две условия: 1) да има възлагане на работа и 2) увреждането да е причинено по вина на работника или служителя, на когото е възложена работата, като вината се предполага до доказване на противното.

Въззивният съд намира, че по делото и с оглед събраните доказателства не се установява да е нарушено правото на ищеца в качеството му на обвиняем да прави доказателствени искания, включително да задава въпроси по реда на чл.141, ал.2 НПК на свидетел с тайна самоличност с идент.№ 01 и това нарушение да го е лишило от справедлив процес.

Вярно е възражението във въззивната жалба, че не е било в тежест на ищеца да докаже отрицателния факт, бездействие на прокурорите и не представяне на протокола от разпита на свидетеля, поради което в тежест на ответника е да докаже, че е спазил изискванията на чл.141, ал.2 от НПК, което очевидно в хода на съдебното следствие не е станало.

Непредоставянето обаче на протокола за разпит на този свидетел на фазата на досъдебното производство само по себе си не е в противоречие с чл.6, §1, 3б“д“, при условие, че правото на защита на обвиняемия е било реализирано в по-късен момент. По правило правата по чл.6, §1, 3б“д“ изискват на подсъдимия да бъде дадена адекватна и подходяща възможност да оспорва и разпитва свидетел и ако на подсъдимия е предоставена възможност да оспори твърденията и да постави въпроси на свидетеля в

момента на даване на показанията или на по-късен етап от производството, то не е налице нарушение на правото на ищеца на справедлив процес. В този смисъл са и постановените решения на ЕСПЧ - Решение от 19.12.1990 г. CASE OF DELTA v.France, Решение от 19.02.1991 г. CASE OF ISGRO v.Italy, Решение от 26.04.1991 г. CASE OF Asch, v.Austria, съобразно които използването на такива свидетелски показания в съдебното производство не нарушава чл.6§1, 3б“д“ във връзка с чл.1 от ЕКЗПЧОС, ако на по-късен етап от производството на подсъдимия му е била дадена възможност да оспори тези показания и да зададе въпроси.

В настоящото производство не е спорно, че на ищеца М. и в качеството му на подсъдим му е дадена възможност да оспори твърденията на анонимен свидетел № 1 и да му задава въпроси в проведено открито съдебно заседание по н.о.х.д.№ № 1006/2016 г. на СпНС, 14 състав, което е било образувано въз основа на обвинителен акт след проведеното процесното досъдебно производство ДП № 78/2013 г. на ГДНП. Признание за този факт се съдържа и в изявлението на ищеца в проведеното на 11.12.2018 г. открито съдебно заседание, а по делото се намира и самия протокол от 14.05.2018 г.

По горните съображения въззивният съд намира, че на ищеца и в качеството му на обвиняем по ДП № 78/2013 г. на ГДНП, пр.пр.№ 221/13 г. по описа на СпП, не е нарушено правото му на справедливо наказателно производство и по-конкретно правото му да оспорва твърдения и да поставя въпроси на свидетел.

Ето защо въззивната жалба се явява неоснователно, а постановеното съдебно решение правилно като краен резултат, поради което следва да бъде потвърдено.

По отговорността за разноските:

При този изход на спора пред настоящата инстанция и на основание чл.78, ал.3 от ГПК ищецът ще следва да бъде осъден да заплати на ответника направените от него разноски за юрисконсултско възнаграждение в размер на 100 лв., определени от съда на основание чл.78, ал.3 от ГПК във връзка с във връзка с чл.37 от Закона за правната помощ и чл.25, ал.1 от Наредбата за заплащането на правната помощ.

Водим от горното, Апелативен съд - София, 8-ми граждански състав

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 266423/05.11.2021 г., постановено по гр.д. № 15925/2015 г., Софийски градски съд, I-22 състав.

ОСЪЖДА Е. Д. М., ЕГН *****, със съдебен адрес: гр.***, бул. „***“ № 1А, ***, ет.3, кантора ***, адвокат Ю. да заплати на основание чл.78, ал.3 от ГПК на Прокуратурата на Република България, гр.София, бул. „Витоша“ № 2 разноски направени пред настоящата инстанция в размер на 100 лв. /сто лв./

Решението подлежи на касационно обжалване пред Върховен касационен съд в едномесечен срок от връчването му на страните при условията на чл.280, ал.1 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____